

28-11-2023

Beeldvormende avond

Afvalbeleid

Beeldvormende avond afvalbeleid

Programma:

- Introductie
- Doelstellingen
 - Landelijk - (NVRD)
 - Lokaal – (Team Groen & Reiniging)
- Wat doen andere gemeenten?
 - Landelijk - (NVRD)
 - Regionaal - (Meerlanden)
- Wat hebben we gedaan in Bloemendaal - (Team Groen & Reiniging)
- Afsluitend gesprek: Wat mogen we doen in Bloemendaal? (kaders stellen)
- Afsluiting

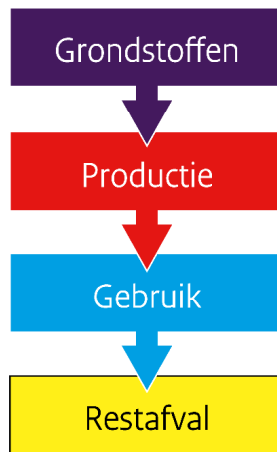
Van Afval Naar Grondstof (VANG) op weg naar een circulaire economie

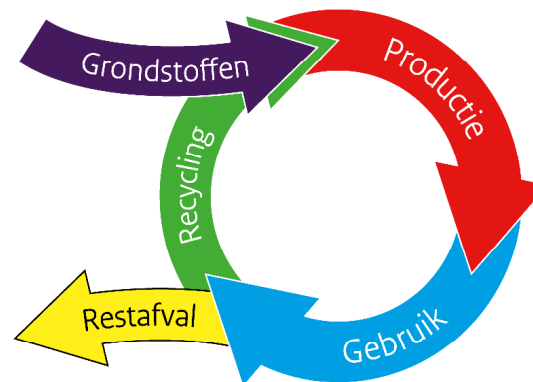
November 2023

Op weg naar een circulaire economie

Lineaire economie

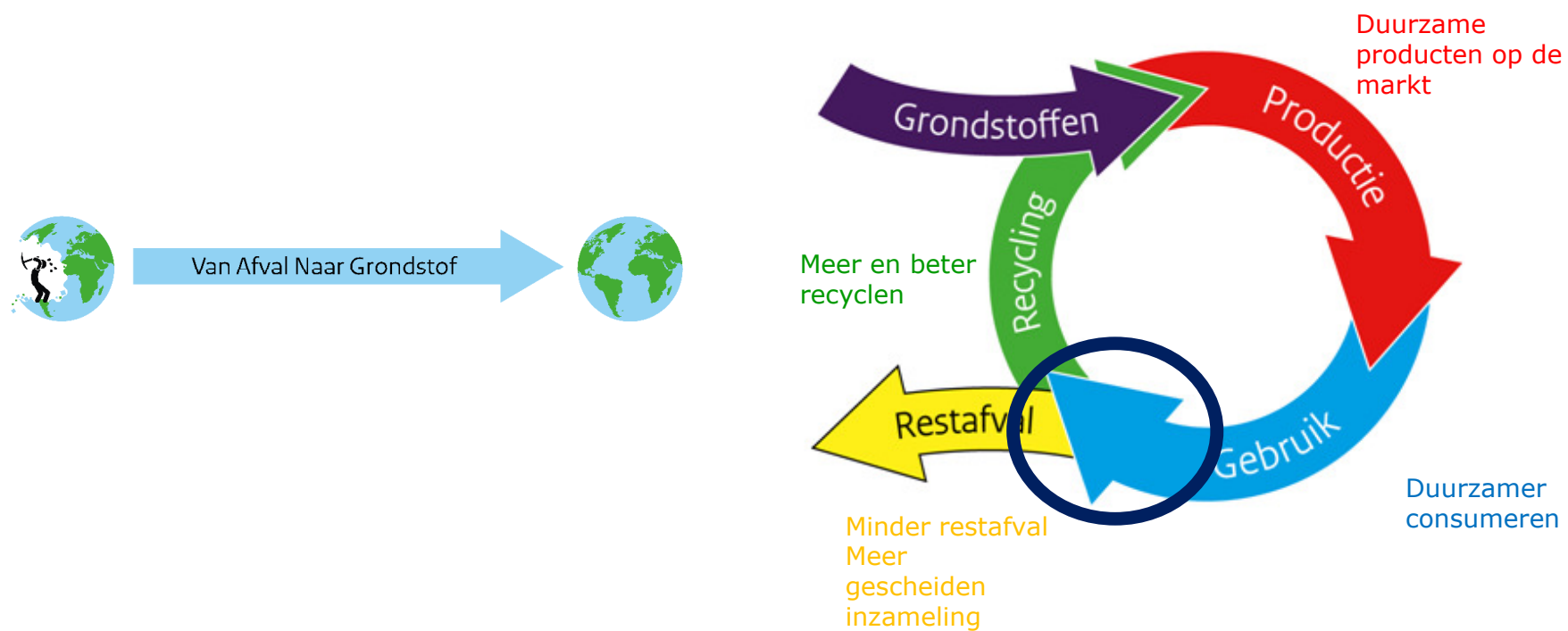
Keteneconomie met recycling

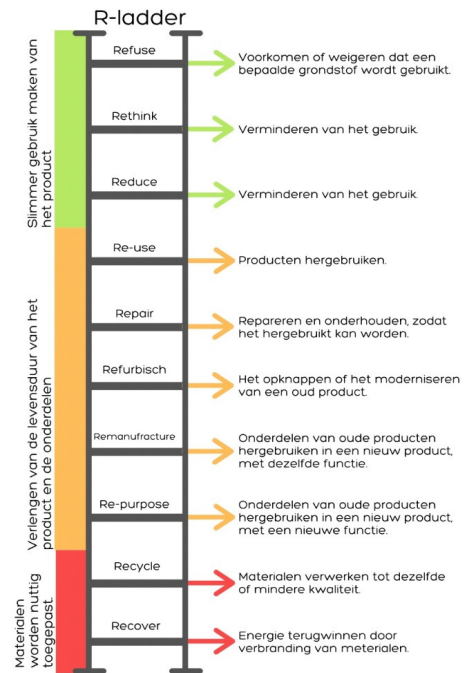
Circulaire economie

De rol van de gemeente in de keten

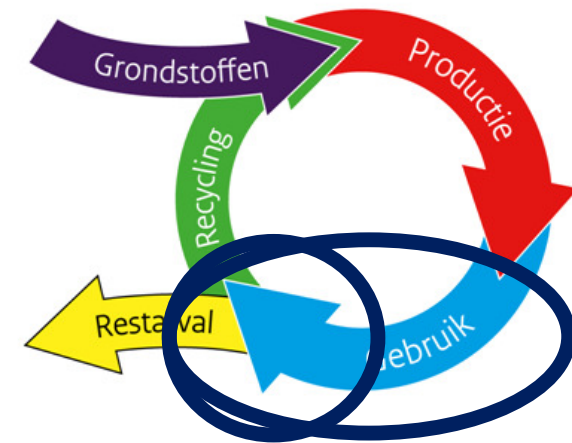

De rol van de gemeente in de keten

Nieuwe focus van de gemeente

Traditionele (beperkte) rol van de gemeente

Gemeentelijke doelstellingen EU en VANG

VANG-programma 2015-2020

- Maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar én minimaal 75% afvalscheiding
- Resultaat: van 240 kg in 2015 naar 180 kg in 2021

Verbrandingsbelasting in 2019 verhoogd van € 13 naar € 32 per ton restafval. 2023: € 35,70

CO2-heffing vanaf 2025 (op fossiele deel van restafval). Komt neer op ca. € 2 euro/ton in 2025 tot mogelijk € 25 in 2030 (!)

VANG-programma 2022-2025: focus van hoeveelheid naar kwaliteit

- Europese Unie: 55% daadwerkelijke recycling in 2025; 60% in 2030; 65% in 2035
- Zo veel mogelijke recyclebare grondstoffen uit het restafval halen
- Zo hoogwaardig mogelijk recyclen

Nederland Circulair in 2050: Rijksbrede programma Circulaire economie

Beeldvormende avond Afvalbeleid

Doelstellingen collegeprogramma 2018-2022

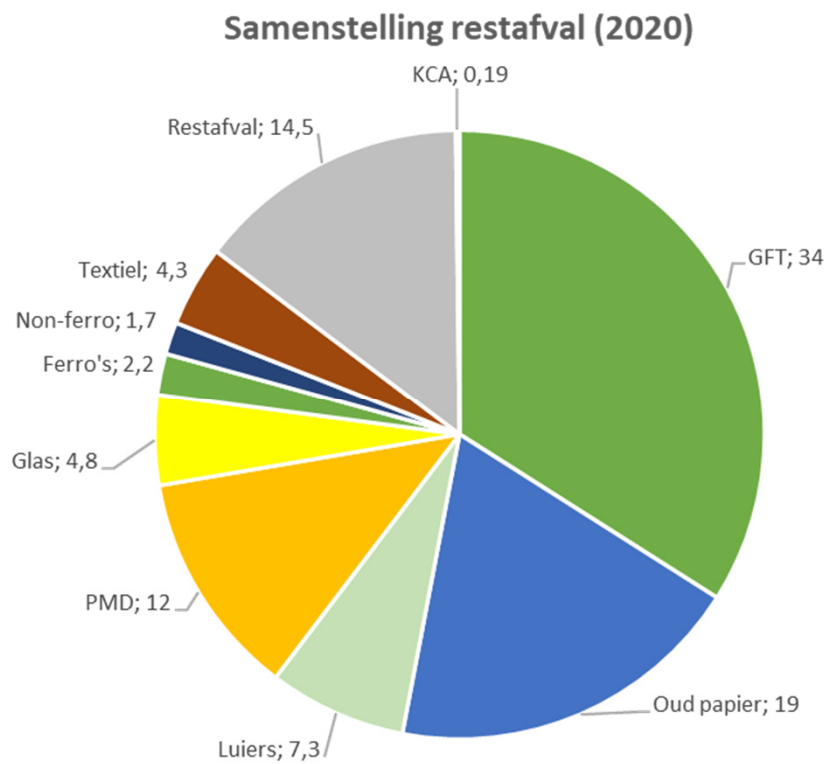
- Steunen de landelijke VANG doelstellingen
- Afvalscheiding bevorderen
 - Onderzoeken hoe we afvalscheiding het beste kunnen belonen
 - Onderzoeken mogelijkheden nascheiding
 - Meer service op papier, plastic en glas
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het inzamelsysteem voor afval te wijzigen
- De afvalstoffenheffing dekt de kosten en de risico's van afvalbeheer

Daadwerkelijke recycling versus afvalscheiding

Samenstelling restafval gemiddeld in Nederland %

Koplopers

Stedelijkheidsklasse 2-3

Gemeente	Restafval
Heusden	59
Gilze en Rijen	60
Winterswijk	75
Leusden	78
Apeldoorn	88
Deventer	89
Hengelo	89
Oosterhout	90
Bloemendaal	177

Fijn + grof restafval (CBS, 2021)

Hoe stuur je op minder restafval en meer grondstoffen?

Communicatie

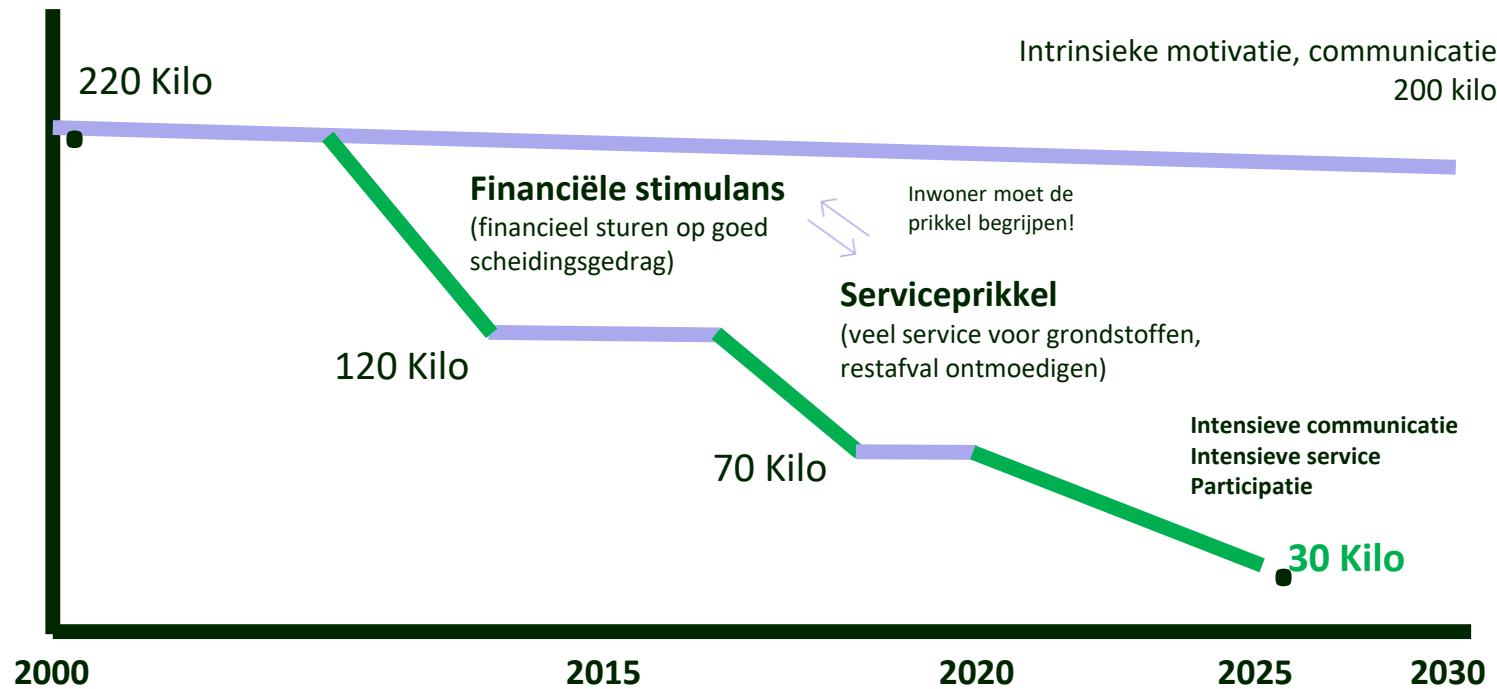
Financiële prikkels

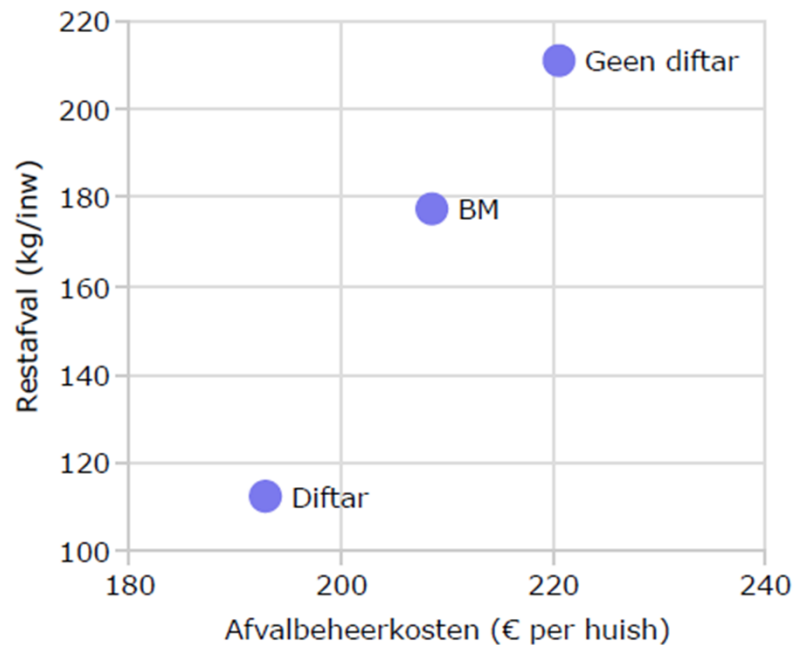
Service-instrumenten

Inzet instrumentarium door koplopers

Diftar versus geen diftar

Bron: Benchmark NVRD-RWS 2022-2023 – gemiddelde van deelnemende gemeenten

Financiële prikkel

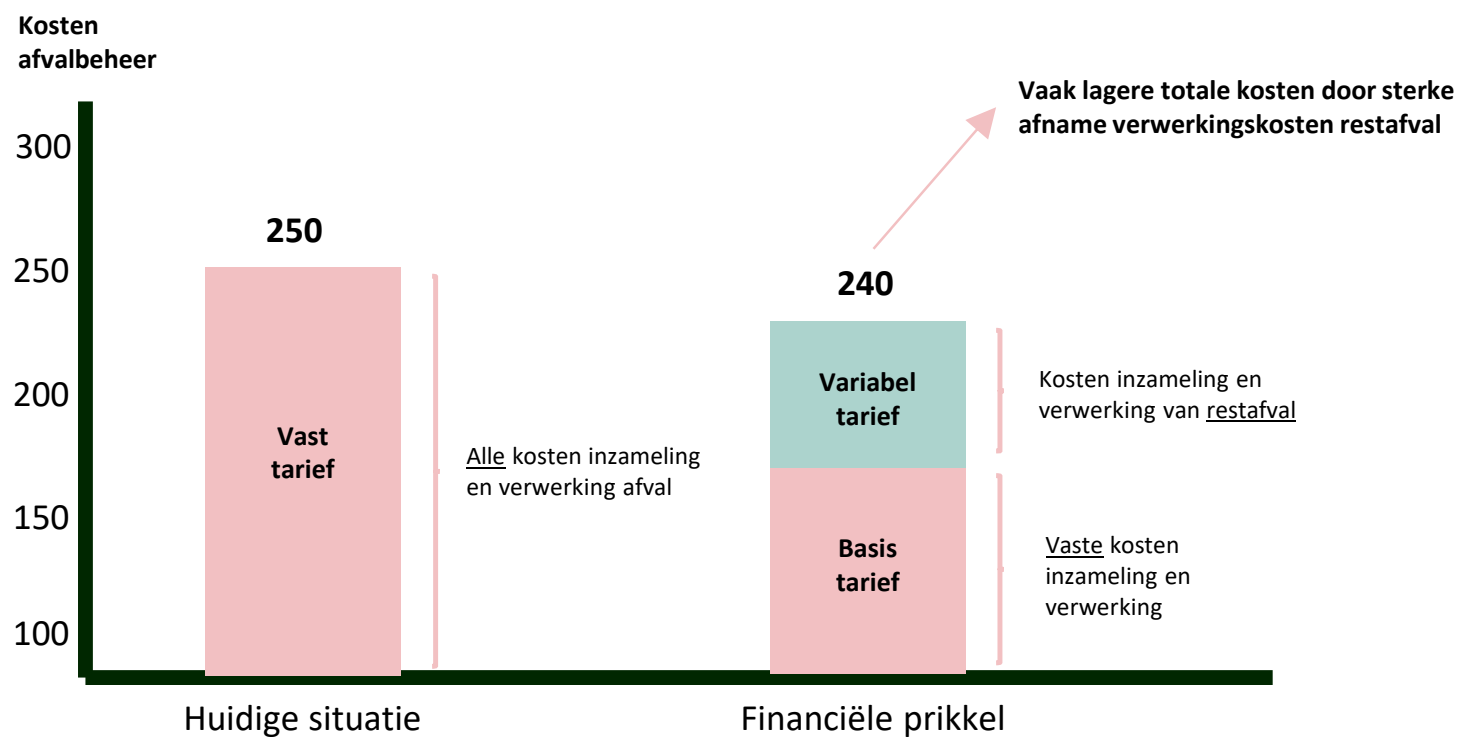
- Hoogte van de afvalstoffenheffing wordt bepaald door scheidingsgedrag.
- “De vervuiler betaalt” -of- “De scheider wordt beloond”!

→ *Veel verschillende vormen!*

- Eerlijke afrekenmethode van de kosten van afvalbeheer.
- Vergelijkbaar met afrekening andere nutsfuncties (water, energie).
- Resultaten: gemiddeld 100 kilo minder restafval en 30 euro lagere kosten per huishouden.

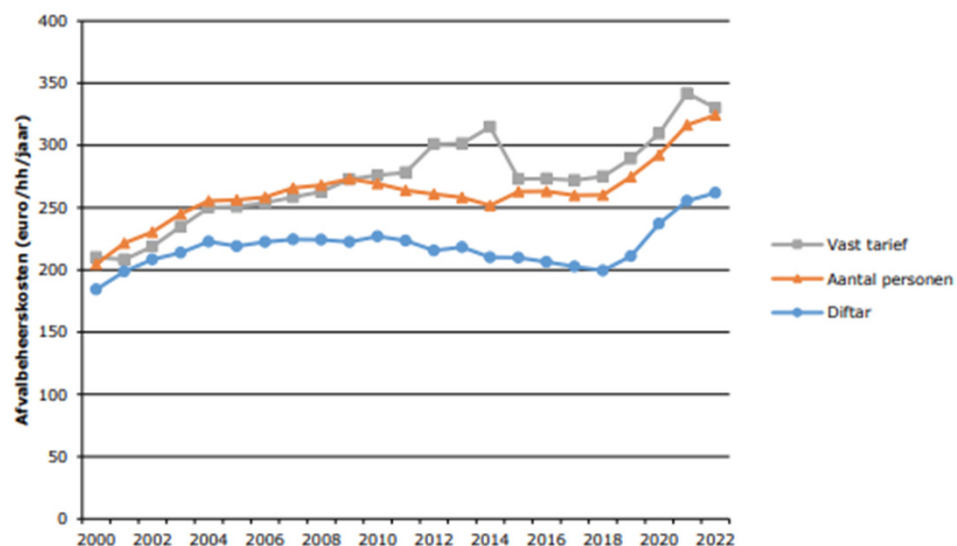

Hoe werkt de financiële prikkel?

Financiële prikkel en de afvalstoffenheffing

Figuur S1: Ontwikkeling van de kosten per tariefsysteem

Vormen van Financiële prikkel

Volume-frequentie

ca. 125 gemeenten

- Variabel tarief per keer dat de container wordt aangeboden (frequentie) én al naar gelang de omvang van de container (volume): dit is veelal 140 of 240 liter.
- Stuur vooral op het scheiden van volumineuze stromen (PMD, tuinafval, karton)

Gewicht

ca. 20 gemeenten

- Variabel tarief wordt bepaald op basis van het gewicht van het restafval
- Stuur met name op het scheiden van zware stromen (gft, papier, glas): interessant voor gemeenten die PMD nascheiden
- Wordt vaak ook een frequentieprikkel aan toegevoegd om het aanbieden van bijna lege containers te voorkomen

Dure zak

ca. 45 gemeenten

- Restafval mag enkel worden aangeboden in een speciaal daarvoor door de gemeente verkochte zak die relatief duur is (meestal rond de 1 euro per zak)
- Stuur met name op volume (past niet veel in de zak)

Neveneffecten financiële prikkel?

Bijplaatsingen, dumpingen, zwerfafval

- Nauwelijks samenhang tussen diftar en bijplaatsingen, dumpingen en zwerfafval (IPR Normag, 2021).
- Gemeenten zonder diftar hebben dezelfde problematiek.
- Gemeenten met nascheiding PMD hebben dezelfde problematiek.
- Toename bijplaatsingen na invoering diftar is gering en vaak tijdelijk.
- Meer aandacht voor problematiek door beleidswijziging en daarmee meer meldingen.
- Aandeel bijplaatsingen van totale hoeveelheid huishoudelijk afval is in meeste gemeenten minder dan 1%.

Kwaliteit

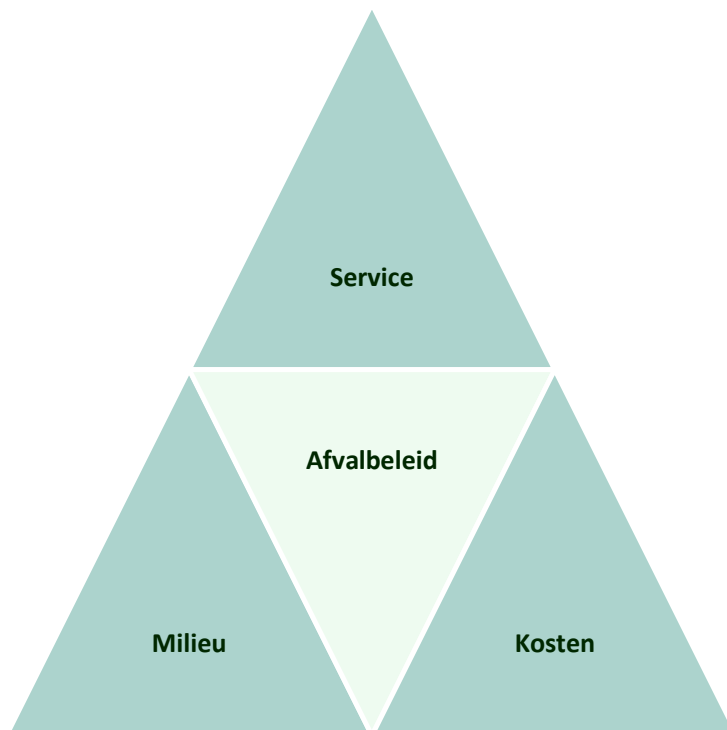
- Kwaliteit van grondstoffen in diftargemeenten niet minder dan in gemeenten zonder diftar. Kwaliteit PMD zelfs iets beter (IPR Normag, 2021).
- Veel beter uitleggen wat gevolgen zijn van vervuilde grondstoffen voor kosten én milieu.
- Landelijke focus (NVRD, VANG) op verbetering kwaliteit, met name GFT, PMD en textiel.

Gegarandeerd succes? Nee!

Flankerend beleid is van doorslaggevend belang:

- Uitgebreide communicatie is cruciaal voor draagvlak
- Maatwerk voor verschillende doelgroepen (minima, medische indicatie)
- Durf te differentiëren in je beleid als de situatie daarom vraagt (bv. laagbouw/hoogbouw)
- Overall scheidingsfaciliteiten bieden (GFT bij hoogbouw!)
- Beleid grof afval afstemmen: circulaire ambachtcentra mooie stap richting CE!
- Handhaving als sluitstuk op het beleid
- 0-meting zwerfafval/bijplaatsingen uitvoeren om daadwerkelijk effect te meten
- Accepteer weerstand tegen veranderingen (vaak relatief beperkt, en verdwijnt na 6 maanden)
- ...
- ...

Afvaldriehoek: beleidsafweging gemeente

**Dank voor jullie
aandacht!**

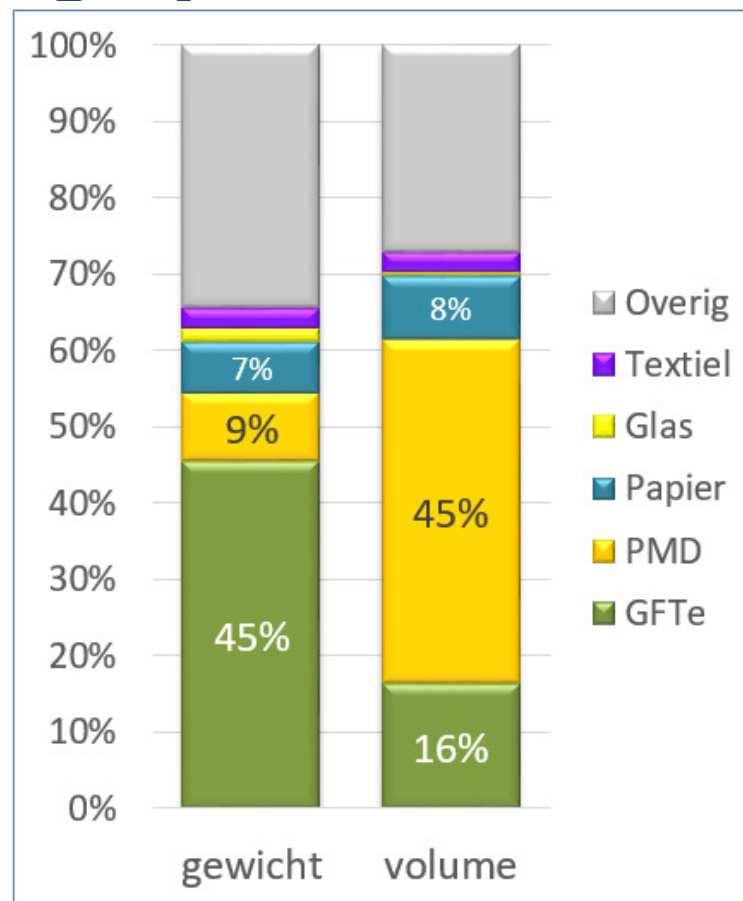

Ga voor meer informatie over
de Koninklijke NVRD naar
www.nvrd.nl

En volg ons op **LinkedIn**

Samenstelling fijn restafval 2023

VANG in de regio

Gemeente	Inzameling laagbouw				VANG beleid	Start	Bronscheiding			Fijn restafval		
	Restafval	GFTe	PBD	Papier			2019	2021	2022	2019	2021	2022
Heemstede	26	33					61%	60%	61%	174	183	162
Haarlemmermeer	13	42	26		2020	2022	54%	56%	61%	188	185	141
Bloemendaal	26	42	26	13			62%	61%	62%	165	178	168
Noordwijk	18	26	18	13	2020	2023	55%	56%	56%	196	212	192
Hillegom	13	37	52	26	2019	2021	59%	68%	71%	180	118	100
Diemen	26	40	26	13	2019	2021	34%	40%	41%	223	202	183
Lisse		26	26	13	2015	2017	82%	76%	75%	57	95	95
Aalsmeer	26	36		13	2021	2023	60%	60%	59%	171	182	170

Beeldvormende avond Afvalbeleid

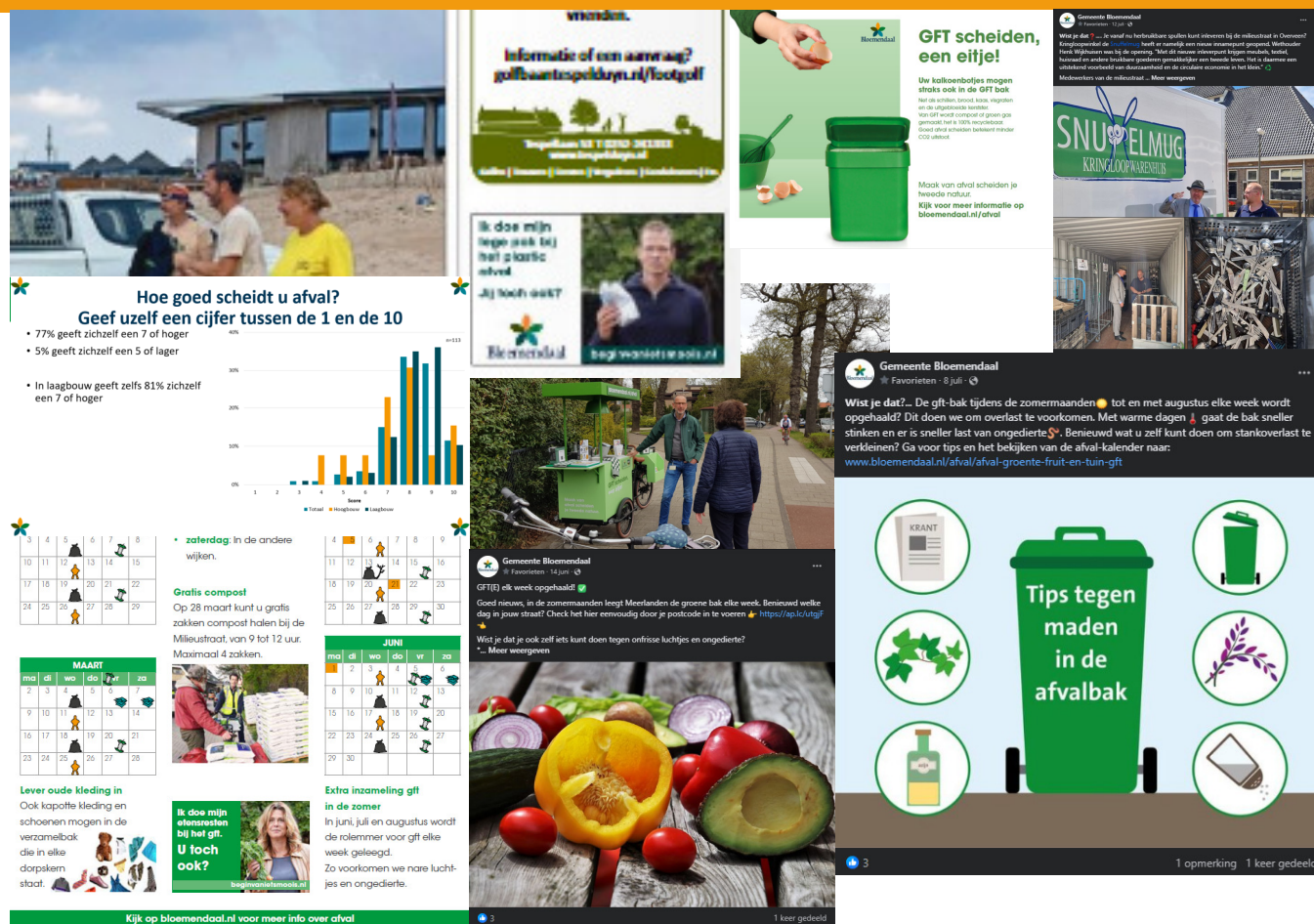

Wat is er de afgelopen jaren gedaan in Bloemendaal?

- Onderzoeken hoe we afvalscheiding het beste kunnen belonen

BASIS	BASIS PLUS	UITGEBREID
rest kleine rolemmer	rest kleine rolemmer	rest grote rolemmer
13 keer per jaar	elke twee weken	elke twee weken
Kosten nu: --	nu: € 252,82	nu: € 368,60
ca. € 250 extra ca. € 8	ca. € 350	ca. € 490

- Onderzoeken mogelijkheden nascheiding
- Meer service op papier, plastic en glas
- Communicatie
- Maatwerk VVE's en huurdersverenigingen, met extra aandacht voor GFT(e)
- De afvalstoffenheffing wordt zo begroot dat deze de kosten en de risico's van afvalbeheer dekt.

**Wat mogen we doen in
Bloemendaal om de
doelstellingen te halen?**

